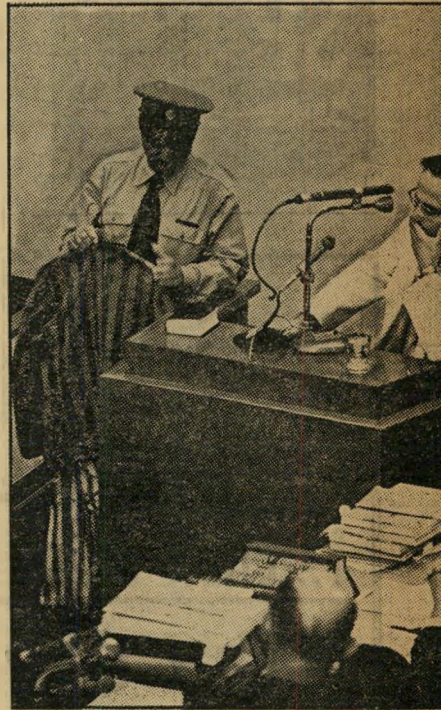

זהו „סופר השואה“, האיש שזיטעז את הקהל במשפם אייכמן

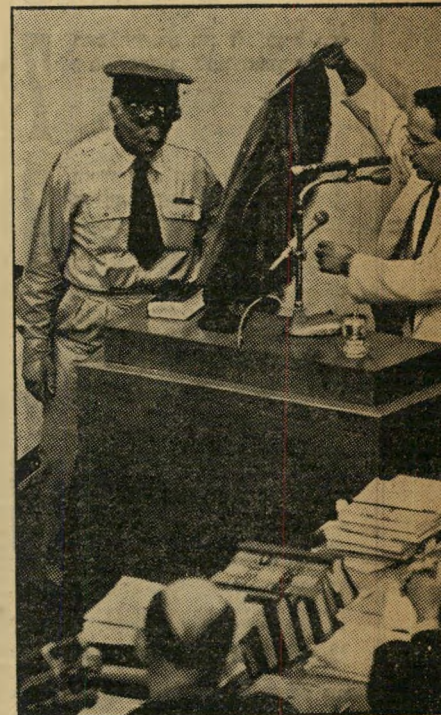
קה צמיוניקה

כך החלה העדות

שמש מביא בגד-

בגד ק. צמניק

ק. צמניק בספרו השעון אשר מעל לראשי. כך כתב שם: הוא עמד בדדי. הוא נשא עיניו: אופקים לבנים, קרים, סביב-סביב — ריק. השער פתוח. אין איש יוצא בו. אין כאן איש. ריק. פלאגיאט-אושחין — כדור-האש שבו היה שרוי — רבוץ עתה כבוי, צונן, והוא עמד עליו בדדי. רק הוא — שריד.

האדמה מוטלת לנגד עיניו כמכוסה לבה מאובנת. מתה. שוב אין נושם כאן נשם חיים כלשהו. אלוהים נטש את האדמה הזאת וגם השטן נסוג ממנה.

לרוחב ולרוחק מתמשכים הבלוקים — פרשי-אבנים מתים. בתוך הבלוקים, בין ערימות השלדים המגובבים על הקרקע, ועל פה ושם מוזלמאן נשכח. חרש, לאט-לאט, בלא לשון, מניע הוא את חצי העליון, מפתלו מבינות לפגרים — שורר חיים מ' עולם שחיה פה לפנים.

עולם מלא! עתה פושה כאן ריקנות מתה. כמו קפא הים תוך געשו. כל השערים של כל המחנות של אושחין עומרים פתוחים לרוחחה. אין איש בא בהם, אין איש יוצא מהם. אין כאן איש. האופקים הלבנים מוטלים כמאובנים ב' פתחי-השערים. רוצה היה לצעוק: השיחרור! השיחרור בא!... אייהו, השיחרור!

כשרי-קשת של שער חפור, שאין אתה יודע איזה משני עבריו שימש מוצא ואיזה מבוא — כן אין אתה יודע פה באיזה משני עבריו של השער הפתוח נמצא הוא, השיחרור. הנד עומד כאן, למרגלות הר-האפר, כמו שבת אל חיקם של אחיך. מ' אחורי גבך מוטלת אושחין — מתה. מאור בנת. מרוקנת.

אל תפנה לחפש שם אחרי איש. כי לא תמצא. כולם, כולם פה! בהרה-אפר! הנה פה מצאת אותם. יומם ולילה כלתה גפשך

יצא לאור בשנה שעברה, בהוצאת מוסד ביאליק. הקטע המובא בפתחת מאמר זה לקוח אף הוא מתוך אותו ספר. הנחשב לאחד מספריו המרשימים ביותר.

הולדתו השישי. פה אהב לרוץ בהם. פה, בשדרה, בין טורי עצים אלה.

נערה במעיל-ארגמן, בשלת-גו, דוברנית אדומה בשלג. היא נבלעת במבוא-הבית. למעלה הוא החלון. אותו חלון. לא-לא! לא יתכן שזוהי רינה זיידנר. רינה הן נשלה ל'בית הבובות'. דניאלה מצאה אותה שם, ישישה בלה ומצומקת. שוב לא יופיע כאן היהודי עם תיק הסליתות-פילין תחת בית-שחיו. בית-הכנסת איננו עוד, וספריית-פרץ איננה. אין רובע-המסחר היהודי, וה' סבלים משונסי-החבלים למתניהם גם הם אינם עוד.

רק בפתח המסבאה אתה יכול לראות אותו מלצר ראשי עצמו. השמש מתנוצצת באותם דשי-אטלס של הסמוקינג שלו —

— ארוחת הצהריים בברלין נסעו... הם יסעדו ארוחת הצהריים בברלין.

בעברו על פניו מרים הנער אל אביו עיניים שואלות, נפחדות. "מיהו הלוה?" שואל הנער. "קאצניק," משיב לו האב.

★ ★ ★

מה שרא אמר

מר דינור, שאל היועץ המשפטי, גדעון האוזנר, "מה הסיבה שבגללה חסית בשם הספרותי ק. צמניק?"

העד, בחליפתו הקיצת ההדורה, ישב מול תא הזכוכית של אייכמן. באי-בית-המשפט לא הבחינו בשום דבר מיוחד. הם ראו גבר אלגנטי ושוטט-בעצמו, שנשבע על התניך לומר רק את האמת, מתיישב על כיסאו, מוכן למלא את החלק שכפה עליו עברו במשפט הנורא. בניחותא, הסיר את משקפיה-השמש שלו, הניחם על השולחן ש' לפניו, הרכיב תחתם משקפיה-ראייה.

לא התעורר כל חשד בלב איש, כי יחיאל דינור אינו לגמרי שולט ברוחה. היה ברור כי הוא יודע היטב מה נעשה סביבו. הוא קלט את שאלת התובע ואף ניגש לענות עליה. "אין זה שם ספרותי," השיב, "אינני רואה עצמי כסופר הכותב כתבי ספרות..."

ההגיון האנושי הרגיל חייב, כי אחרי פתיחה זו תבוא תשובה צלולה, מסבירה. לפי כל כללי המחשבה האנושית, היה יחיאל דינור צריך לומר דברים כמו אלה שכתב

בזואי-הקאצניק עמד, חוזר מן ה' עולם ההוא. בני-אדם חלפו על פניו, נשאו עיניהם לשעון-פיליפס. אך משהשיגו חו בו נתקע מבטם בגרונו. הענפים העירומים של שני טורי העצים מפורדים אבק-שלג נוצץ. בני-אדם עושים דרכם הן במדרכה שמשמאל, הן במדרכה מימין. השלג גוחן מעל השלטים ומעל אדני החלונות כקצף המתגדש ואינו גולש. עומד היה כנפיל מכוכב-ניכר. נשים ש' עברו על פניו החישו פעמיהן, ומשהגיעו לביתן הגיפו מהרה את הדלת בעון — חוזר מאושחין!

סיפרו, כי את כולם שרפו שם. הרי ב' בתים אלה, כאן, היו גרים. אל שולחנות אלה הסבו. באלה המיסות ישנו. לבניהם עדיין סדורים זה על גבי זה באצטבות-הארונות, ובבגדיהם לבושים אנו וילדינו. סיפרו, כי את כולם כבר שרפו שם. וראה, הנה הם חוזרים!

עומד היה: גולגולת גלוחה, חשופה, שלד עטוף בלואי-הקאצניק המקוקחים. מכאן נופל מבטך הישר אל רחוב-השדרה — הוא הביט שמה, וראה את ליקוי-התמה של צולמו.

שמש ברחוב-השדרה. אותה שמש. דבר לא נשתנה כאן. בלבד: באחרונה כשעמד פה — היה סוף-קייץ, עכשיו — סוף-חורף. זמן —

מאחורי גבו, על-פני חלונות-הראחה של פיליפס, גועים פרחי-הכפור מלהט מבטם של החמה. אותה החמה. ומעל ראשו — אותו שעון-פיליפס. אך זמנו-שלו ניתק מ' מנו. זמנו חרג מתחומיו. והריהו סובב על גלגל-שנינים של עולם אחר. עכשיו, כששני העולמות הנבולים נוגעים זה בזה לעיניו — רואה הוא פיתאום את ליקוי-החמה של חיייו.

אותו רחוב השדרה. האנשים עושים בו דרכם מימין, וגם משמאל. ולפתע, באמצ' עיתו — תהלוכת "מיבצע-הקונים". הגברת דוקטור לואיסון נושאת מבטה אל מרפסת ביתה, וממשיכה דרכה הלאה — לאושחין. זמן —

הנער מחליק ביעף על מתליקים בין שני טורי העצים. הוא חותך בהם בשלג כבלה-ב'ים מבהיקים. הוא משיאב עצמו תנופה לק' ראת זינוקו החדש: ימין-שמאל, ימין-שמאל, ומועף ישר-קו: שני חריצים דקים בשלג אצים בעיקבותיו כצמד פסי-כסף. "מוני! אתה מגמא היום מספר הגון של קילומטר-ריס!"... ננהה לקראו אחיריו.

הליכה בלתי-פוסקת של בני-אדם. כש' הם רואים אותו, הריהם משפילים עיניהם. משל כאילו מצפונם הוא העומד תחת שעון-פיליפס. הם מאיצים פסיעותיהם.

מדוע הם עושים זאת? מאום לא בא כאן לתבוע. שוב אין לו כנאו מאום. רק להתדפק על דלת בא. כי מנהגו תמיד. מתגעגע היה לשמוע שוב ספרי פת צעדים קרבים אל הדלת. ואחרי-כך, ב' פתח הדלת, פניה של —

עיניים מוקפות-בהלה, קלסטר אשה זרה, נפחדת, מתנכרת. היא הטיחה מיד את הדלת בפניו, הבריחה אותה על בריח ומנעול. למה הם נוהגים בו ככה? מבקש היה רק זו הפעם האחרונה לגעת ולחוש בכף ידו את הידית של הדלת הזאת. במדרגות הנרחבות של בית-המשפט המ' חוזל עולות ויורדות רגליים. דבר לא נשתנה כאן. בחזית הבניין, מעל לכניסה הראשית, ניצבת אלילת הצדק, ובעיניים רעולות שר' קלת היא על כפות-מאזניה עת דממתו הצחורה של השלג.

"מוני, אתה מגמא היום מספר הגון של קילומטרים... זמנו ניתק ממנו והרג מ' תחומיו. או — סוף-קייץ 1939 היה, ואילו עכשיו — סוף-חורף 1945. כאשר ילד זה, המחליק פה במחליקיו על השלג, בא לעולם, כבר לא היה מוני כאן. מוני, סרם הוכנס לקרימאטוריון, ספג "עשרים וחמש" על תחתית שלדו מידי קאפו ואצק. ילד' הת' בונד'ג בשולי-המחליקים, שמא חרות שם מ-פ? זהו שמו של הילד: מוני פרילשניק. את המחליקים הוא קיבל שי מאחיו ליוסי

פר

אליהם, אתה ע' כולם, אייהו, תוח?

הקרי חות ל שפת ה הבול שלו כן שיו ד מעשה יון —

הקהל מלווה במבטי-כאב את ק. צמניק